

Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen

Omgevingsvergunning

Aanvrager : Stichting Faunabeheereenheid Groningen
Postbus 20
9300 AA RODEN

Project : Populatiebeheer grauwe gans

Activiteiten : Flora- en fauna-activiteit

Locatie : Het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Groningen

Dossiernummer : K78610

Documentnummer : 2025-096220

Verzenddatum : 11 juni 2025

Procedure : regulier

Besluit

Aanvraag

Op 3 januari 2025 hebben wij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een flora- of fauna-activiteit ontvangen van de Faunabeheereenheid Groningen met betrekking tot verjaging met afschot, koppelafschot en nestbehandeling van grauwe gans ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. De aanvraag heeft betrekking op het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Groningen.

Besluit

Gelet op afdeling 5.1 van de Omgevingswet (Ow) en de overwegingen, besluiten wij:

1. de gevraagde omgevingsvergunning ten aanzien van grauwe gans (*Anser anser*) te verlenen voor een flora- en fauna-activiteit voor de volgende handelingen:
 - het opzettelijk doden (artikel 11.37, lid 1a, Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal));
 - het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 11.37, lid 1b, Bal);
 - het rapen of onder zich hebben van eieren (artikel 11.37, lid 1c, Bal).
2. op grond van artikel 8.74p, eerste lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) de volgende middelen aan te wijzen voor het uitvoeren van de vergunning:
 - het geweer;
 - honden, met uitzondering van lange honden;
 - slag-, snij- en steekwapens voor het doden van in nood verkerende gewonde vogels als bedoeld in art. 8.47p, vierde lid, onder a van het Bkl:
 - door personen die aantoonbaar de nodige kennis en vaardigheden bezitten om deze activiteit humaan en doeltreffend te verrichten; en
 - als er redelijkerwijs geen alternatief middel voorhanden is met minder mogelijke nadelige gevolgen voor het welzijn van het dier.
3. Op grond van artikel 8.74q, eerste lid van het Bkl de volgende methoden aan te wijzen voor het uitvoeren van de vergunning:
 - gebruik te maken van een middel waarmee elektronisch versterkte lokgeluiden kunnen worden gemaakt en lokvoer;
 - gebruik te maken van een geweer dat is voorzien van een geluiddemper.
4. Op grond van artikel 11.31 van het Bal ten aanzien van de regels gesteld aan het geweer toestemming te geven om:
 - in afwijking van artikel 11.76, eerste lid van het Bal het geweer te mogen gebruiken op gronden, niet zijnde jachtvelden;
 - in afwijking van artikel 11.79, vijfde lid van het Bal het geweer te voorzien van een geluiddemper;
 - in afwijking van artikel 11.83, eerste lid, onder a van het Bal gebruik te maken van het geweer vanaf één uur voor zonsopgang en tot één uur na zonsondergang;
 - in afwijking van artikel 11.83, eerste lid, onder b van het Bal gebruik te maken van het geweer binnen de in een omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour jacht, of op terreinen die onmiddellijk aan die bebouwingscontour grenzen.
5. dat de vergunning verleend wordt voor het werkgebied van de Faunabeheereenheid Groningen zoals weergegeven in Figuur 1 in de bijlage 'Overwegingen bij Besluit';
6. dat er voorschriften aan de vergunning zijn verbonden;
7. dat de vergunning geldt tot en met 1 december 2029;
8. dat de volgende documenten en informatie deel uitmaken van de vergunning:
 - Overwegingen bij Besluit;

- De aanvraag van 3 januari 2025 inclusief Faunabeheerplan "Faunabeheerplan 2024-2029, deelplan Ganzen. Stichting Faunabeheereenheid Groningen".

Kennisgeving

Dit besluit publiceren wij op de website [officielebekendmakingen.nl](https://www.officielebekendmakingen.nl).

Contact

Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket VTH via loketvth@provinciegroningen.nl

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen 6 weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift indienen. Meer informatie daarover vindt u op onze website [provinciegroningen.nl/bezwaarmaken](https://www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken).

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op [rechtspraak.nl/voorlopigevoorziening](https://www.rechtspraak.nl/voorlopigevoorziening).

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Deenik', with a stylized flourish extending from the end.

M.D.N. Deenik MSc

Teamleider VTH

Domein Uitvoering

Voorschriften

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De vergunninghouder te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze vergunning is verleend.
- 1.2. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient de uitvoerder de volgende documenten bij zich te hebben en op verzoek te tonen aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren:
 - a) een machtiging tot het gebruik van deze vergunning op naam van de uitvoerder;
 - b) een (digitaal) afschrift van dit besluit, de voorschriften en de kaarten zoals opgenomen in Bijlage 1 bij de Overwegingen bij dit Besluit;
 - c) een grondgebruikersverklaring of jachtovereenkomst waarin schadebestrijding is opgenomen;
 - d) een geldige omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteiten op naam van de uitvoerder.
- 1.3. Uitvoering van deze vergunning in Natura 2000-gebieden is niet toegestaan tenzij dit valt onder een geldige gebiedsvergunning of een vastgesteld Natura 2000-beheerplan.
- 1.4. Er kan in de aangewezen ganzenfoerageergebieden geen gebruik gemaakt worden van de vergunning in de volgende perioden:
 - a) Van 1 oktober tot 1 april;
 - b) Bij aanwezigheid van grote groepen bestaande uit meer dan 50 brandganzen wordt deze periode verlengd tot 15 mei.
- 1.5. Ringen die aan de poten van gedode vogels worden aangetroffen moeten gemeld worden middels het terugmeldformulier van het Vogeltrekstation dat te vinden is op de website van het Vogeltrekstation: www.vogeltrekstation.nl.
- 1.6. Gebruik van deze vergunning is niet toegestaan wanneer de grond met sneeuw of ijzel is bedekt of wanneer vogels zich in of bij wakken of bijten in het ijs bevinden.
- 1.7. Gebruik van deze vergunning is niet toegestaan op percelen waar slechts oogstresten aanwezig zijn.
- 1.8. Gedode dieren dienen ter voorkoming van verspreiding van ziekten zo spoedig mogelijk, uiterlijk bij het verlaten van de locatie van afschot, te worden opgeruimd.

2. Machtiging

- 2.1. De vergunninghouder is bevoegd deze vergunning op een door de vergunninghouder te bepalen wijze over te dragen aan een feitelijke gebruiker, terreinbeherende organisatie (hierna: TBO) of Wildbeheereenheid (hierna: WBE). TBO's en WBE's mogen enkel doormachtigen op de door de FBE bepaalde wijze aan feitelijke gebruikers welke uitvoering geven aan de vergunning.
- 2.2. Een machtiging tot gebruik van deze vergunning dient te worden verleend voor één beheerperiode, te weten van 1 februari tot 1 oktober.
- 2.3. Een machtiging tot gebruik van deze vergunning dient door de vergunninghouder te worden gedateerd en ondertekend en te worden voorzien van een uniek nummer.
- 2.4. Een verleende machtiging tot gebruik van de vergunning wordt door de vergunninghouder onverwijld ingetrokken:
 - a) na een door ons gedaan gemotiveerd verzoek;

- b) indien de machtiging kennelijk ten onrechte is verleend;
- c) indien van een machtiging gebruikt wordt gemaakt door iemand die daartoe niet bevoegd is;
- d) indien van een machtiging gebruik wordt gemaakt in strijd met een wettelijk voorschrift of een aan de vergunning of machtiging verbonden voorschrift.

3. Standganspopulatie grauwe gans

- 3.1. Het doden van grauwe gansen die behoren tot de standganspopulatie is enkel toegestaan in de periode van 1 maart tot 1 oktober vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang.

4. Koppelvormende grauwe ganzen

- 4.1. Het doden van koppelvormende grauwe ganzen is toegestaan in de periode van 1 februari tot 1 maart vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang.

5. Nestbehandeling van nesten grauwe gans

- 5.1. Nestbehandeling binnen de aangewezen ganzenfoerageergebieden is niet toegestaan.
- 5.2. Gemachtigde uitvoerders is toegestaan om nestbehandeling uit te voeren met hulp van personeel en/of vrijwilligers die deze handelingen onder supervisie uitvoeren.
- 5.3. Onder nestbehandelingen worden de volgende acties verstaan: het schudden van eieren, het prikken van eieren, het behandelen van eieren met plantaardige olie (zoals maïsolie) en het rapen van eieren met het doel deze te vernietigen. Bij het prikken dient het volledige ei doorboort te worden en bij het behandelen met plantaardige olie dient het gehele ei bedekt te worden.
- 5.4. Alle eieren in een nest dienen behandeld te worden. Na afloop dienen er tenminste twee eieren in het nest achter te blijven.

6. Monitoring en rapportage

- 6.1. Jaarlijks dient de uitkomst van ganzentelling op de 3^e zaterdag van juli gebruikt te worden om voor de grauwe gans de in hoofdstuk 2.3 van het Faunabeheerplan beschreven berekeningsmethode uit te voeren. De uitkomst van de berekening dient jaarlijks voor 31 december aan het bevoegd gezag te worden toegezonden via loketvth@provinciegroningen.nl, onder vermelding van zaaknummer 'K78610'.
- 6.2. Indien uit de berekening, als bedoeld in voorschrift 6.1, volgt dat het resultaat kleiner of gelijk is aan de GRP¹, dan kan deze vergunning in de eerstvolgende beheerperiode voor de betreffende soort niet worden gebruikt. Het GRP voor grauwe gans is vastgesteld op 520 broedparen of 1924 individuen.
- 6.3. De vergunninghouder dient gedurende de looptijd van de vergunning in haar jaarverslag verslag uit te brengen aan het bevoegd gezag over de wijze waarop van de vergunning gebruik is gemaakt en de uitgevoerde maatregelen. Het verslag dient in ieder geval te bestaan uit een opgave van het aantal dieren dat in het kader van deze vergunning is gedood (alsmede soort, tijdstip van afschot

¹ Gunstige Referentie Populatie: zie hoofdstuk 3.2.2 in 'Overwegingen bij besluit'.

en datum). Dit verslag dient te worden toegezonden aan het bevoegd gezag toegezonden via loketvth@provinciegroningen.nl, onder vermelding van zaaknummer 'K78610'.

Ter kennisname

- De vergunning kan gewijzigd of ingetrokken worden op grond van artikel 5.39, 5.40 en 18.10 Ow.
- Indien een wijziging van dit besluit nodig geacht wordt, dient een wijzigingsverzoek ingediend te worden via het Omgevingsloket.

Overwegingen

1. Procedurele aspecten

1.1. Omschrijving aanvraag

1.1.1. Reden voor de aanvraag

In Nederland leiden de conflicten tussen ganzen en mensen tot toenemende zorgen en spanningen. Ganzen, waaronder de grauwe gans (*Anser anser*), hebben zich sterk uitgebreid sinds de jaren '80. Hun populaties zijn meerdere keren verdubbeld, wat leidt tot diverse problemen. Boeren ervaren schade aan gewassen, doordat grote groepen ganzen hun velden kaalvreten, met aanzienlijke economische schade als gevolg.

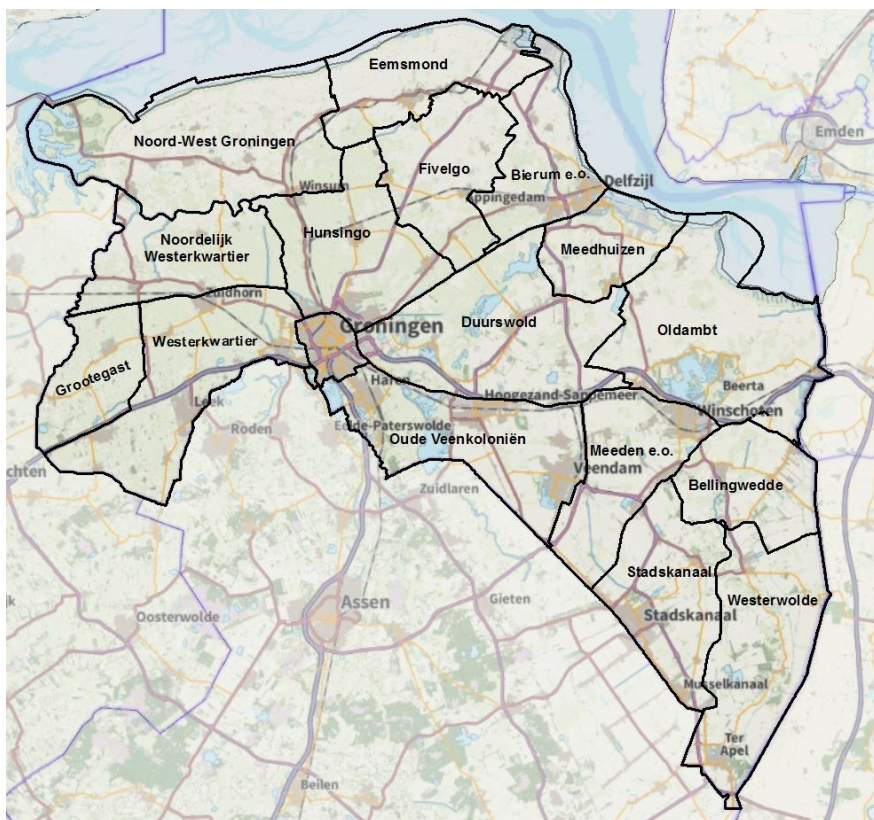
Populatiebeheer van de standganspopulatie grauwe gans kan bijdragen aan het beperken en voorkomen van deze spanningen. Voor faunabeheer, waar deze activiteiten onder vallen, is in artikel 11.63 van het Bal bepaald dat dit in beginsel dient plaats te vinden volgens een goedgekeurd Faunabeheerplan. Het hoofdstuk ganzen van het Faunabeheerplan 2024-2029 is op 26 november 2024 door Gedeputeerde Staten goedgekeurd. Het Faunabeheerplan bestaat uit zowel vergunningvrije maatregelen als maatregelen die vergunningplichtig zijn. Om het Faunabeheerplan ten aanzien van populatiebeheer op standganspopulatie van grauwe gans in uitvoering te brengen is een omgevingsvergunning benodigd.

De aanvraag is zodoende gedaan om populatiebeheer op de standganspopulatie van grauwe gans uit te kunnen voeren ter voorkoming en beperking van belangrijke schade aan gewassen buiten natuurgebieden. De aanvraag betreft een continuering van populatiebeheer dat mogelijk was in de voorgaande beheerperiode 2019-2024. Wel zijn er aanpassingen gemaakt om de effectiviteit te verhogen en om het beheer beter aan te laten sluiten bij de afspraken die zijn gemaakt in het Groninger Ganzenakkoord 2023-2029. Beheer is noodzakelijk om verdere toename van de populatie standganzen te voorkomen en om de doelstellingen van het Groninger Ganzenakkoord te behalen.

Het doel van de vergunning voor populatiebeheer van grauwe ganzen is om op planmatige wijze verdere groei van de populaties standganzen te voorkomen en de schade buiten natuurgebieden zoveel mogelijk te beperken en te voorkomen. Het Groninger Ganzenakkoord stelt daarbij de volgende doelstelling: de door standganzen veroorzaakte schade in jaarlijkse stappen terugbrengen en, binnen het wettelijk kader, tot een minimum beperken.

1.1.2. Beheergebied

De vergunning is aangevraagd voor het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Groningen, welke de gehele provincie Groningen beslaat, zoals weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1. Overzicht werkgebied van de Faunabeheereenheid Groningen inclusief de wildbeheereenheden.

1.1.3. Beoogd beheer

Het met de vergunning beoogde beheer betreft een grootendeels een continuering van het gevoerde beheer in de periode 2019-2024. De wijzigingen betreffen het optimaliseren van de uitvoering waarbij de middelen en periodes zoveel mogelijk gelijk worden getrokken overeenkomend met de afspraken van het Groninger Ganzenakkoord 2023-2029. Deze wijzigingen komen ook ten goede aan de effectiviteit van het beheer.

Het beoogde beheer op de standpopulatie van grauwe gans bestaat uit drie onderdelen:

1. Afschot ten behoeve van populatiereductie van 1 maart tot en met 30 september;
2. Afschot koppelvormende grauwen ganzen van 1 februari tot en met 1 maart;
3. Nestbehandeling gedurende het hele jaar.

1.1.4. In de aanvraag genoemde verbodsbepalingen en middelen

Om het beoogde beheer uit te kunnen voeren wordt vergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen uit Tabel 1 op de volgende pagina.

Tabel 1. Overzicht van voor welke verbodsbepalingen vergunning wordt aangevraagd.

Verbodsbepalingen van artikel 5.1, lid 2, onder g van de Ow ten aanzien van vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:	Soortnamen:
opzettelijk doden of vangen (artikel 11.37, lid 1 onder a, Bal)	Grauwe gans
opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 11.37, lid 1 onder b, Bal)	
rapen of onder zich hebben van eieren (artikel 11.37, lid 1 onder c, Bal)	

Er wordt verzocht de volgende middelen aan te wijzen voor het beheer van grauwe gans:

- het geweer;
- honden, niet zijnde lange honden;
- elektronische lokmiddelen en lokvoer;
- slag-, snij en steekwapens.

Er wordt tevens toestemming verzocht voor de volgende onderdelen ten aanzien van het gebruik van het geweer:

- om het geweer te gebruiken buiten gronden zijnde jachtvelden (artikel 11.76, lid 1 van het Bal);
- om het geweer te voorzien van een geluiddemper (artikel 11.79, lid 5 van het Bal);
- om het geweer vanaf één uur voor zonsopgang en tot één uur na zonsondergang te gebruiken (artikel 11.83, lid 1, onder a van het Bal);
- om het geweer binnen de bebouwde kom te gebruiken (artikel 11.83, lid 1 onder b).
- om het geweer te gebruiken binnen de afpalingsring van een eendenkooi (artikel 11.83, lid 1, onder c van het Bal).

1.1.5. Overige wetgeving

Overig regelgeving gebruik geweer

Voor het doden van de genoemde diersoorten mag gebruik worden gemaakt van het geweer, met inachtneming van de overige bepalingen en regels bij het gebruik van het geweer als genoemd in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Demper

Voor het gebruik van een geluiddemper op het geweer is aanvullend een ontheffing van de Wet wapens en munitie noodzakelijk, afgegeven door Justis. Het is aan de gebruiker van het geweer zelf om hierin te voorzien.

Natura 2000

Bepaalde gedeelten van het gebied waarvoor de vergunning is aangevraagd zijn in het kader van de Europese Vogelrichtlijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Afhankelijk van de doelstellingen en de beheerplannen voor deze gebieden is mogelijk ook een vergunning op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder e van de Ow (Natura 2000) vereist.

1.2. Vergunningplicht

In paragraaf 5.1.1 van de Ow is geregeld voor welke activiteiten er een vergunningplicht geldt. Hieronder wordt per activiteit aangegeven op welke grondslag er een vergunningplicht bestaat:

- Flora- en fauna-activiteit: artikel 5.1, lid 2, onder g, van de Ow, in samenhang met:
 - paragraaf 11.2.2 *Flora- en fauna-activiteiten: Omgevingsvergunning soorten vogelrichtlijn* Bal.
 - artikel 11.37, lid 1, onder a van het Bal: het opzettelijk doden van grauwe gans;
 - artikel 11.37, lid 1, onder b van het Bal: het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van eieren van grauwe gans;
 - artikel 11.37, lid 1, onder c van het Bal: het rapen en onder zich hebben van eieren van grauwe gans.

1.3. Maatwerkmogelijkheid

Op grond van artikel 11.31 Bal kan met een vergunningvoorschrift worden afgeweken van de artikelen 11.76, 11.79 en 11.83 van het Bal.

Omdat er vergunningvoorschriften ten aanzien van het gebruik van het geweer in de vergunning opgenomen kunnen worden, kunnen er geen maatwerkvoorschriften gesteld worden (art. 11.31, lid 3 van het Bal).

1.4. Bevoegd gezag

Wij zijn op grond van artikel 4.6, lid 1, onder e van het Omgevingsbesluit (Ob) het bevoegd bestuursorgaan om op de enkelvoudige aanvraag te beslissen.

1.5. Reguliere procedure

Een besluit op een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt voorbereid met de reguliere procedure als bedoeld in paragraaf 16.5.2 van de Ow, tenzij er activiteiten worden aangevraagd die zijn aangewezen in artikel 10.24 van het Ob of voor het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt. In die gevallen en op verzoek of met instemming van de aanvrager, is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

De aanvraagde activiteiten zijn niet aangewezen in artikel 10.24 van de Ow en voor het besluit hoeft geen milieueffectrapport te worden gemaakt. Daarnaast is er geen sprake van een verzoek om toepassing van de uitgebreide procedure. Daarom is de reguliere procedure van toepassing.

2. Wettelijke kaders en beleid

2.1. Omgevingswet

De bescherming van grauwe gans in Nederland is vastgelegd in de Omgevingswet en de daaraan verbonden uitvoeringsbesluiten. Deze wet implementeert de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving en stelt regels voor de bescherming van wilde dieren en planten, evenals hun leefgebieden.

2.2. Europese wetgeving en Natura 2000

De belangrijkste Europese wetgeving die betrekking heeft op de bescherming van ganzen is de Vogelrichtlijn (1979). De Vogelrichtlijn heeft als doel wilde vogelsoorten en hun habitats te beschermen, en vereist de aanwijzing van Speciale Beschermingszones (SBZ) voor vogels. Dit netwerk van beschermde gebieden helpt bij het handhaven van een gunstige staat van instandhouding voor deze soorten. In Nederland zijn diverse gebieden aangewezen als Natura 2000-gebieden, waaronder belangrijke foerageer- en slaapplekken voor grauwe gans. Voorbeelden hiervan binnen de provincie Groningen zijn het Lauwersmeer, de Waddenzee en de Dollard. Deze gebieden bieden essentiële rust- en voedselbronnen voor de ganzen gedurende de wintermaanden.

2.3. Provinciaal beleid

In de op 8 november 2023 door ons vastgestelde Natuurvisie wordt in hoofdstuk 16.4.2 ons beleid ten aanzien van populatiebeheer en schadebestrijding toegelicht. In de Natuurvisie staat dat de omvang van populaties van in het wild levende soorten door een planmatige en langdurige aanpak beperkt mogen worden als dat nodig is vanwege de ernst of omvang van de schade. De onderbouwing voor het beheer van een populatie moet worden vastgesteld in een door ons goedgekeurd faunabeheerplan (zie 1.1.1).

Bij het verlenen van een vergunning wordt een afweging gemaakt tussen de voorzienbare schade aan gewassen en het belang van bescherming van de soort. De faunabeheereenheid draagt in de provincie Groningen zorg voor de gecoördineerde en planmatige aanpak van het beheer van soorten en het voorkomen en bestrijden van schade veroorzaakt door soorten.

Groninger Ganzenakkoord 2023 - 2029

Op 25 april 2023 hebben de Gedeputeerde Staten (GS) van Groningen het Groninger Ganzenakkoord 2023-2029 vastgesteld, als opvolger van het Ganzenakkoord 2014-2019. Dit nieuwe akkoord behandelt de problematiek en verantwoordelijkheden met betrekking ganzen, waaronder grauwe gans, in Groningen en vormt een essentieel onderdeel van het provinciale beleid.

Het Groninger Ganzenakkoord 2023-2029 vertegenwoordigt een integrale en strategische aanpak voor het beheer van ganzen in de provincie Groningen. In de provincie Groningen zijn specifieke beleidsmaatregelen en beschermingsstrategieën ontwikkeld om ganzen, waaronder grauwe gans, te beschermen. Verschillende ganzensoorten vinden in de provincie belangrijke foerageer- en rustgebieden. Het beleid van de provincie Groningen is gericht op het in stand houden van de biodiversiteit en het ondersteunen van duurzame landbouwpraktijken. Speciale foerageergebieden zijn aangewezen om de vogels voldoende voedsel te bieden, terwijl schade aan landbouwgewassen wordt geminimaliseerd. Bij deelname zijn compensatieregelingen beschikbaar voor landbouwschade veroorzaakt door ganzen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de

mogelijke effecten van economische activiteiten, zoals landbouw en infrastructuurgontwikkeling.

Het Groninger Ganzenakkoord bepaalt het provinciale beleid voor ganzen door middel van afspraken over winterrust, foerageergebieden, schadebestrijding en tegemoetkomingen. Deze afspraken vormen de basis voor het Faunabeheerplan en de vergunning. De volgende afspraken zijn relevant voor deze aanvraag:

1. De ganzenfoerageergebieden zijn van kracht van 15 september tot 1 april en in deze periode vinden daar geen verjagingsacties of (ondersteunend) afschot van ganzen plaats;
2. In de periode 1 maart tot 1 november is afschot van grauwe gans in de gehele provincie Groningen op alle gewassen mogelijk met uitzondering van de ganzenfoerageergebieden vanaf 15 september tot en met 31 maart.
3. Legselbeheer en gecoördineerd afschot van koppelvormende grauwe ganzen wordt, daar waar dat effectief is, mogelijk gemaakt en uitgevoerd.

3. Ecologische afweging

Een vergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder g van de Ow in samenhang met de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.4 van het Bal kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan de voorwaarden genoemd in artikel 8.74k tot en met 8.74n van het Bkl:

- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen bevredigende andere oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1. Grauwe gans

3.1.1. Algemeen

De grauwe gans is een grote ganzensoort die inheems is in Europa en Azië en is de voorouder van de meeste tamme ganzen. De grauwe gans heeft een Palearctische verspreiding en broedt in vele landen verspreid over Europa, waaronder in Nederland. Historisch gezien migreerden Europese grauwe ganzen zuidwaarts om de winter door te brengen in Zuid-Europa en Noord-Afrika. In de afgelopen decennia zijn veel populaties echter resident geworden of migreren ze over kortere afstanden vanwege mildere winters. In Nederland wordt er nu onderscheid gemaakt tussen de standpopulatie die jaarrond in Nederland verblijft en de trekpopulatie die elders broedt en in Nederland overwintert. Dit besluit betreft de standpopulatie.

Tijdens het broedseizoen kunnen grauwe ganzen overal waar ook maar een beetje oppervlaktewater aanwezig is aangetroffen worden. Ze bezoeken regelmatig agrarische gronden waar ze naast de graslanden ook aanwezig zijn op akkerpercelen om zich te voeden met wintergranen, rijst, bonen en andere gewassen. Grauwe ganzen voeden zich voornamelijk met gras, wortels, zaden en granen. Deze ganzen zijn doorgaans sociaal, maar kunnen zeer agressief worden tijdens het nestelen. Ze vormen grote troepen tijdens migratie- en overwinteringsperioden. Grauwe ganzen paren meestal voor het leven en nestelen op de grond tussen de vegetatie. Een legsel bestaat uit drie tot vijf

eieren, waarbij het vrouwtje de eieren uitbroedt en beide ouders de jongen verdedigen en grootbrengen.

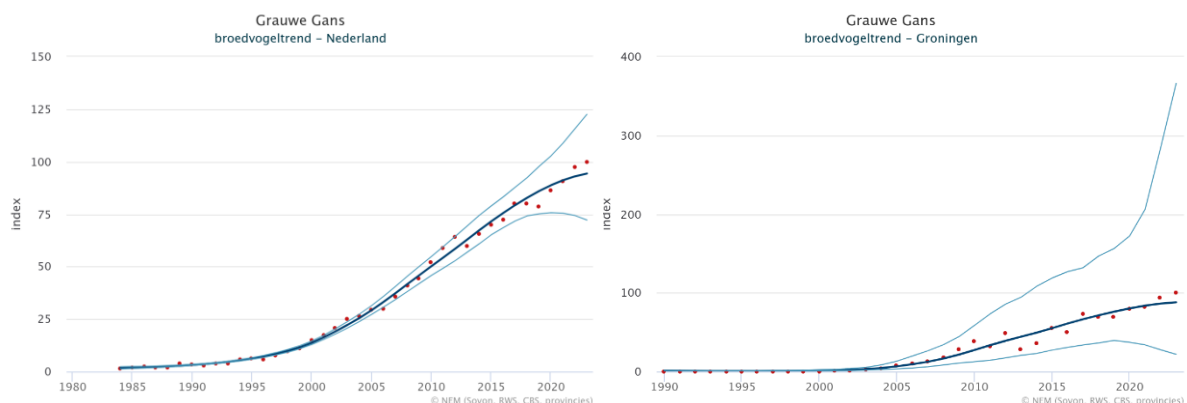
De in Groningen aanwezige ganzenpopulaties kunnen worden geduid als trek- en standganzen. Standganzen verblijven het hele jaar door in Nederland en broeden ook hier. Standpopulaties en trekpopulaties worden van oudsher ook aangeduid als overzomerende en overwinterende ganzen. Hierbij is van belang om te duiden dat de categorie overwinterende ganzen zowel de standganzen als de overwinterende trekganzen betreft. Dit besluit ziet enkel op de stand- of wel zomerganspopulatie van grauwe gans.

3.1.2. Verspreiding in Nederland en Groningen

In Noord-Nederland, met name in Friesland, Groningen en Drenthe, is de grauwe gans veelvuldig aanwezig. Friesland, met zijn meren en graslanden, biedt ideale broed- en foerageeromstandigheden. Het Lauwersmeergebied, op de grens van Friesland en Groningen, is een belangrijk kerngebied voor de grauwe gans. Langs de Waddenzeekust en het natte natuurgebied 't Roegwold in Groningen zijn grauwe ganzen frequent aanwezig. Deze gebieden bieden veilige rustplaatsen en extra voedsel, vooral tijdens hoogwaterperiodes. De verspreiding van grauwe ganzen in Nederland varieert per seizoen. In de lente en zomer concentreren ze zich in broedgebieden zoals de Oostvaardersplassen en de Biesbosch. In de herfst en winter trekken ze naar voedselrijke graslanden en akkers, wat zorgt voor een bredere verspreiding.

3.1.3. Aantalsontwikkeling standvogelpopulatie

In de eerste helft van de twintigste eeuw verdween de grauwe gans nagenoeg als broedvogel door ontginning van moerassen en bejaging. Uitzetpogingen leidden rond 1970 tot broedpopulaties in Friesland en het Deltagebied, gevolgd door een spontane vestiging in Flevoland. Daarna begon een periode van uitbreiding, waarbij alleen de droge en bosrijke streken van Nederland werden overgeslagen. De aantallen broedparen namen toe van hooguit 150 in 1977 naar bijna 9.000 in het jaar 2000 en een veelvoud nadien.

Figuur 2. Broedvogeltrend van grauwe gans in Nederland (links) en provincie Groningen (rechts). Bron: Sovon.

3.1.4. Aantallen standganzen

Jaarlijks op de derde zaterdag van juli vindt een provincie brede zomer(trend)telling van ganzen plaats, uitgevoerd door de leden van de wildbeheereenheden in de provincie Groningen. Deze trendtelling geschiedt overeenkomstig het "Protocol zomertelling ganzen" van de Landelijke technische werkgroep zomertelling ganzen. Tabel 2 geeft van deze trendtelling de uitkomsten weer voor grauwe gans van 2019 t/m 2023. Hierin is te zien dat het aantal overzomerende grauwe ganzen niet significant is toe- of afgenomen in de periode 2019-2023 en lijkt te zijn gestabiliseerd op ongeveer 16.000 individuen.

Tabel 2. Getelde overzomerende grauwe gansen per WBE in de periode 2019-2023. Bron: FRS.

WBE naam	2019	2020	2021	2022	2023
Eemsmond	2.236	1.809	844	2.915	305
Westerwolde	9	0	0	3	92
Stadskanaal e.o.	170	124	202	336	780
Oude Veenkoloniën	1.296	3.010	2.308	2.268	3.692
Grootegast e.o.	97	757	862	751	227
Westerkwartier	683	550	749	850	813
Bierum e.o.	360	955	1.494	1.362	791
Fivelgo	0	0	860	1.185	756
Bellingwedde	60	65	80	320	95
Duurswold e.o.	6.134	4.978	5.178	4.937	1.221
Meedhuizen e.o.	26	145	53	59	47
Hunsingo	0	0	680	1.190	762
Noordelijk Westerkwartier	765	0	315	122	83
Meeden e.o.	0	7	1	9	8
Noord-West Groningen	3.820	2.736	2.188	4.368	5.183
Oldambt	2.093	2.570	1.605	2.546	603
Totaal	17.749	17.706	17.419	23.221	15.458

3.2. Staat van instandhouding

3.2.1. Algemeen

In de context van de Vogelrichtlijn wordt de Staat van Instandhouding (SvI) gebruikt om te beoordelen of een populatie duurzaam is. De SvI is een maat voor de duurzaamheid van een populatie en wordt beoordeeld op basis van vier hoofdaspecten: verspreiding, populatie, leefgebied en toekomstperspectief. De maatregelen die vergund worden mogen niet leiden tot een verslechtering van de SvI van de betreffende vogelsoort.

Voor de grauwe gans is de verspreiding in Nederland zeer uitgebreid, met belangrijke subpopulaties in onder andere het Lauwersmeergebied, de Oostvaardersplassen en diverse agrarische landschappen. De populatie is de afgelopen decennia sterk toegenomen door verbeterde leefomstandigheden en beschermingsmaatregelen. Leefgebieden bestaan uit waterrijke gebieden, graslanden en akkers, die voldoende voedsel en nestgelegenheid bieden. Het toekomstperspectief van de grauwe gans is positief, mede dankzij voortdurende inspanningen voor natuurbeheer en habitatbescherming.

De grauwe gans is algemeen en wijdverspreid, met stabiele populaties en wordt zowel internationaal als nationaal niet als bedreigd beschouwd. Sovon beoordeelt de staat van instandhouding van zowel de broedvogels als niet-broedvogels als gunstig, zie Figuur 3.

Beoordeling Staat van Instandhouding				
Verspreiding	Populatie	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
gunstig	gunstig	gunstig	gunstig	gunstig

Figuur 3. Staat van instandhouding grauwe gans. Bron: Sovon.

3.2.2. Gunstige Referentie Populatie

De Gunstige Referentie Populatie (hierna: GRP) is een specifieke maatstaf voor de aantallen broedparen of individuen die nodig zijn om een gunstige staat van instandhouding voor een soort te kunnen garanderen. Het beoogde populatiebeheer, bestaande uit afschot van overzomerende ganzen, nestbehandeling en afschot van koppelvormende ganzen, heeft als doel om de populatie grauwe ganzen te beperken. Omdat het om populatiebeheer gaat is er geen sprake van aantalsbeperkingen in de beheermaatregelen. Hierdoor bestaat er een risico dat het beheer leidt tot een overschrijding van de GRP. Om jaarlijks met zekerheid te garanderen dat dit niet gebeurt, zal de Faunabeheereenheid Groningen werken met een modelmatige aanpak waarbij jaarlijks wordt getoetst of het beheer kan plaatsvinden zonder dat dit leidt tot een daling tot onder de GRP. Het populatiemodel is ontwikkeld door Sovon (Schekkerman, 2022 en Goutbeek & Koffijberg, 2023).

Er zal jaarlijks aan de GRP getoetst worden waardoor het beoogde beheer enkel kan worden toegepast als uit de modelmatige berekening blijkt dat dit niet leidt tot een daling tot onder het GRP. Deze berekening wordt elk jaar uitgevoerd met de resultaten van de zomertelling standganzen op de 3^e zaterdag van juli. De resultaten van de berekening bepalen of populatiebeheer in het daaropvolgende jaar kan plaatsvinden. Voor de standvogelpopulatie van grauwe gans in de provincie Groningen is de GRP berekend en vastgesteld op 520 broedparen en de daarbij horende 1924 individuen (Schekkerman et al., 2022).

3.2.3. Effecten beoogd beheer

Met deze vergunning wordt populatiebeheer van grauwe gans mogelijk gemaakt door het toestaan van afschot van (koppelvormende) grauwe ganzen en het behandelen van eieren waardoor deze niet meer uitkomen. Door de gecombineerde inzet van deze middelen wordt de actieve populatie verminderd en de populatiegroei beperkt. Het aantal grauwe ganzen in de provincie Groningen vermindert daar zodoende mee. De staat van instandhouding van grauwe gans is als gunstig beoordeeld en volgens de laatst bekende tellingen bevindt de huidige populatie zich ver boven de vastgestelde GRP (zie tabel 2). Zodoende wordt niet verwacht dat het beoogde beheer een negatief effect zal hebben op de staat van instandhouding van grauwe gans in Groningen. Daarnaast wordt door de jaarlijkse toetsing aan de GRP geborgd dat ingrijpen mogelijk is wanneer dat noodzakelijk blijkt.

3.2.4. Conclusie staat van instandhouding

Gezien de gunstige staat van instandhouding van grauwe gans in de provincie Groningen, het gunstige toekomstperspectief en de jaarlijkse toetsing aan de GRP bestaat er

voldoende zekerheid dat het beoogde populatiebeheer niet zal leiden tot een negatief effect op de staat van instandhouding van de soort.

3.3. Wettelijk belang

Het aantal ganzen in Nederland neemt toe, dit leidt tot toenemende schade aan gewassen. Ganzen grazen intensief, waardoor gewasschade aan onder andere grasland, graszaad, suikerbieten en aardappelen ontstaat. De vergunning wordt daarom aangevraagd onder het volgende belang:

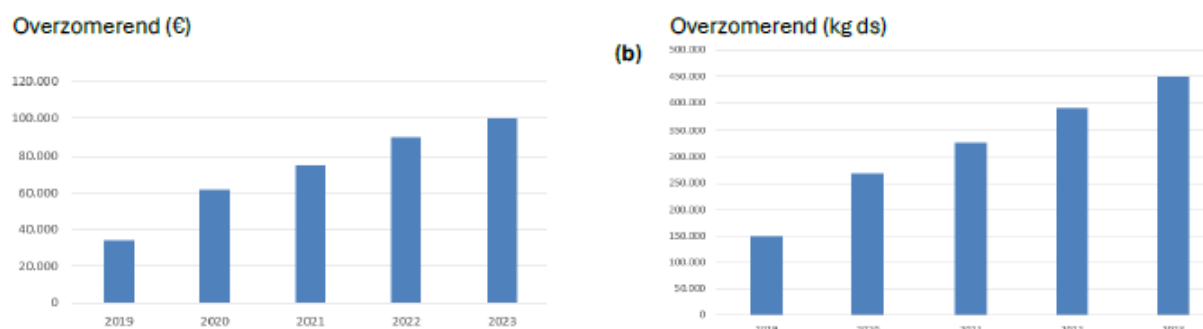
- Voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen (artikel 8.74j, lid 1a, onder 3 van het Bkl).

3.3.1. Schadehistorie landbouwgewassen 2018-2023

De getaxeerde gewasschade veroorzaakt door grauwe ganzen in de provincie Groningen concentreert zich voornamelijk op blijvend grasland in de gebieden bij het Leekstermeer, het Zuidlaardermeer, het Roegwold en het Hondhalstermeer. Daarnaast veroorzaken grauwe ganzen schade aan graanpercelen, met name langs de Dollard en de Waddenkust. In de getoonde schadecijfers zijn de kosten van werende middelen, arbeidsinspanning en geaccepteerde schades niet meegenomen. Daarbij moet ook benoemd worden dat deze schadecijfers beperkt zijn tot getaxeerde schade waardoor niet de volledige omvang van de schade wordt weergegeven.

In figuur 5 staat de getaxeerde gewasschade veroorzaakt overzomerende grauwe gans in de periode 2019 t/m 2023. Hierin is te zien dat de getaxeerde gewasschade door grauwe ganzen in Groningen jaarlijks lineair toeneemt, met vooral het grootste aandeel op grasland. Ook de schade in akkerbouw is toenemend in de periode 2019-2023.

De getaxeerde gewasschade in euro's of kilogram droge stof veroorzaakt door overzomerende (Figuur 4) grauwe ganzen in de periode 2019 t/m 2023, binnen- en buiten foerageergebieden geven een toenemende trend weer. Daarnaast is de schade per WBE ook te vinden in Tabel 3.

Figuur 4. Getaxeerde gewasschade door overzomerende grauwe ganzen in de periode 2019-2023 in Euro's (links) en kilogrammen droge stof (rechts).

Tabel 3. Getaxeerde schade door overzomerende grauwe gansen per WBE in de periode 2019-2023. Bron: BIJ12.

WBE	2019	2020	2021	2022	2023
Bierum e.o.	1.056	7.508	6.981	6.457	8.235
Duurswold e.o.	22.520	28.354	40.689	22.658	43.161
Eemsmond	0	0	460	14.885	0
Fivelgo	5.280	6.104	6.013	5.506	6.068
Hunsingo	0	0	0	3.552	0
Meedhuizen e.o.	0	0	0	3.782	0
Noordelijk Westerkwartier	0	0	0	0	1.082
Noord-West Groningen	0	0	0	0	23.426
Oldambt	1.950	10.579	0	8.324	0
Oude Veenkoloniën	3.427	8.836	14.022	21.812	15.046
Westerkwartier	0	564	7.128	2.733	2.976
Totaal	34.233	61.944	75.293	89.709	99.994

3.3.2. Schadeprognose

De getaxeerde schade door grauwe gans is in de afgelopen jaren lineair toegenomen (figuur 5 en tabel 3). Dit komt onder andere door de toegenomen grasprijs maar ook dat het voorheen gevoerde beheer onvoldoende blijkt om schade te beperken. Het is tevens aannemelijk dat de populatie grauwe gans zowel landelijk als provinciaal toe blijft nemen (figuur 3) en dat daarmee de schade toe zal blijven nemen. Zolang de populatie niet stabiliseert of afneemt zal de toename in schade in lijn blijven met de aantalsontwikkelingen van de standgans populatie grauwe gans in de provincie. Beheer is noodzakelijk om het nog verder oplopen van de schade te voorkomen.

3.3.3. Conclusie belangenafweging

Gelet op het voorgaande is aangetoond dat in de provincie Groningen sprake is van (dreigende) belangrijke schade aan gewassen door de standganspopulatie van grauwe gans. Voortzetting van beheer van de populatie is noodzakelijk om schade aan gewassen te voorkomen dan wel te beperken.

3.4. Alternatieven en preventie

Het gebruik van alternatieven en de inzet van preventie is in eerste instantie bij (dreigende) schade de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker zelf. BIJ12 stelt hiervoor een Faunaschade Preventie Kit (FPK) beschikbaar, waarin beheermaatregelen per diersoort, gewas en periode beschreven staan.

3.4.1. Vergunningvrije weringsmiddelen

De preventie van schade door ganzen ligt bij grondgebruikers die diverse afschrik- en verjagingsmaatregelen kunnen inzetten. Belangrijke preventieve maatregelen zoals opgenomen in de Fauna Preventie Kit omvatten:

- Visuele afschrikmiddelen zoals vogelverschrikkers, vlaggen, linten en vliegers die roofvogels nabootsen.
- Akoestische middelen zoals knalapparaten om ganzen van agrarische percelen te weren.
- Innovatieve technieken zoals drones en lasers die actief ganzen verjagen.

Effectiviteit vergunningvrije weringsmiddelen

Ganzen wennen vaak snel aan preventieve of verjagende middelen, meestal binnen veertien dagen, wat hun effectiviteit vermindert. Het combineren en afwisselen van verschillende methoden is essentieel om gewenning bij de ganzen te voorkomen en maximale effectiviteit te bereiken. Door middelen af te wisselen in tijd en ruimte en verschillende technieken te combineren kunnen vergunningvrije middelen langer effectief blijven. Dit vereist echter aanzienlijke inspanningen van de grondgebruikers waarbij ook rekening gehouden moet worden met aanpassingen in tijd en dus ook verjaging plaats dient te vinden in de nacht.

Grondgebruikers zetten momenteel diverse niet-letale middelen en methoden in om de ganzen te weren en te verjagen. Alleen de inzet van niet-lethale middelen geeft echter niet de beperking van de schade die benodigd is om de doelstelling in het Ganzenakkoord te behalen. Hierbij is het van belang dat wanneer gewenning optreedt van verjagen met behulp van niet-lethale middelen grondgebruikers de mogelijkheid hebben de effectiviteit te verhogen door dit te combineren met andere middelen, zoals direct afschot.

3.4.2. Effectiviteit beoogd beheer

Het beoogde beheer bestaat uit drie onderdelen: afschot van standganspopulatie grauwe ganzen, afschot van koppelvormende grauwe ganzen en nestbehandeling.

Afschot ten behoeve van populatiereductie

Om een significante reductie van de ganzenpopulatie te bereiken, moet een substantieel deel van de populatie worden afgeschoten. Van der Jeugd et al. (2006) concludeerden dat minimaal 50% van, in dat geval, de Canadese ganzen binnen een jaar moet worden verwijderd om de standpopulatie effectief te verminderen. Andere studies suggereren dat een lagere inspanning ook effectief kan zijn, hoewel de reductie dan langzamer verloopt en uiteindelijk een hoger aantal te doden ganzen kent (Jensen et al., 2016; Månsson, 2017; Klok et al., 2010). Alisauskas et al. (2011) onderzochten in de Verenigde Staten de impact van afschot op de populatiedynamiek van ganzensoorten en vonden dat afschot een effectieve methode is om overpopulatie te beheren en landbouwschade te verminderen.

Afschot kan leiden tot gedragsveranderingen bij ganzen, wat resulteert in een herverdeling naar minder verstoorde gebieden en mogelijk nieuwe conflicten veroorzaakt (Bauer et al., 2018). Hoewel dit lokaal conflicten kan verminderen, draagt het niet bij aan een algehele afname van de populatie (Jensen et al., 2016). Afschot moet dan ook onregelmatig en onvoorspelbaar worden uitgevoerd om te voorkomen dat ganzen alert blijven en buiten schootsafstand blijven alsmede ook om voldoende ganzen te doden om effect te hebben op de populatieomvang en de beperking/voorkoming van schade.

Afschot als methode is het meest effectief als dit vroeg in het seizoen wordt uitgevoerd, voordat ganzen een dagelijkse foerageerroutine ontwikkelen (Radtke & Dieter, 2011). Op andere momenten in het jaar zal afschot minder effectief zijn. Afschot in de vroege ochtend of late avond, wanneer ganzen zich verplaatsen tussen rust- en foerageergebieden, kan ook de effectiviteit verhogen. Het gebruik van hulpmiddelen zoals lokganzen, lokvoer en akoestische middelen kan helpen om ganzen binnen schootsafstand te krijgen, wat niet alleen het aantal geschoten ganzen verhoogt, maar ook voorkomt dat ganzen slechts verwond raken (Noer et al., 2007; Huysentruyt et al., 2022; Jensen et al., 2016; Olsen & Afton, 2000). Het gebruik van elektronische

oproepapparaten en lokganzen heeft bewezen effectief te zijn in het aantrekken van ganzen binnen schootsafstand, waardoor het aantal verwonde ganzen aanzienlijk wordt verminderd (Olsen & Afton, 2000; Jensen et al., 2016). Geavanceerde technieken zoals geluiddempers verminderen de verstoring van zowel ganzen, mensen als andere natuurwaarden, zoals rietbroeders. Door het inzetten van deze middelen kan afschot accurater en effectiever plaatsvinden waardoor onnodig lijden ook voorkomen dan wel beperkt wordt.

Hoewel afschot de ganzenpopulatie kan verminderen, is het vaak onvoldoende om een populatie langdurig laag te houden (Alisauskas et al., 2011). Effectief langetermijnbeheer vereist een combinatie van afschot, niet-dodelijke methoden, landschapsbeheer en gecoördineerde internationale inspanningen (Clausen et al., 2019). Onderzoek toont aan dat een gecombineerde aanpak, zoals het gebruik van lasers en actieve verjaging in combinatie met afschot, veelbelovend kan zijn voor lokale reductie, hoewel dit aanzienlijke inspanning en coördinatie vereist (Jensen et al., 2016). Afschot kan effectief zijn in het verminderen van lokale ganzenpopulaties en het verlichten van agrarische conflicten.

Afschot koppelvormende grauwe ganzen

Het reproductieve succes van een ganzenpopulatie hangt voornamelijk af van de gemiddelde legsels, het percentage eieren dat succesvol uitkomt, en de overlevingskansen van de kuikens. De overlevingskansen van volwassen ganzen zijn het meest bepalend voor de populatiedynamiek, gevolgd door die van niet-broedende ganzen en kuikens/eieren. Doelgerichte verstoring en afschot zijn het meest effectief in het vroege voorjaar, net voor de broedperiode in februari en maart (Latour et al., 2019). In deze periode vormen ganzen paren, en het afschieten van een van de partners kan zowel de populatiegrootte als de jaarlijkse groei verminderen (Mentink, 2015).

Uit onderzoek van Beston et al. (2016) bleek dat afschot gericht op de broedvogels de meest effectieve methode was om stedelijke ganzenpopulaties te reduceren, in vergelijking met nestbehandeling of willekeurig afschot. Door gericht broedparen (koppelvormers) te verwijderen, kan de populatie snel afnemen. Het afschieten van koppelvormers is effectiever dan ongericht afschot, omdat er minder dieren hoeven te worden gedood om hetzelfde resultaat te bereiken, wat het totale aantal te doden dieren in de daaropvolgende jaren beperkt.

Koppelafschot is expliciet gericht op ganzen die zich opmaken tot broeden, zodat overwinterende trekganzen niet worden geschoten. In februari en maart vormen standganzen koppels. Door in februari koppelafschot uit te voeren, wordt voorkomen dat nieuwe aanwas standganzen groot wordt. Deze koppels zijn te herkennen aan hun gedrag. Ganzen kennen een sterke paarband die vaak levenslang is; mannetje en vrouwtje trekken vooral als paar op. In de wintermaanden worden ze vaak nog vergezeld door de jongen van dat jaar. In groepen ganzen kunnen families worden herkend door zorgvuldig te kijken. De paarband kan vanaf het tweede levensjaar ontstaan. In de loop van de winter lossen de grote groepen op en vormen kleinere groepen, waarbij veel paren zich afzonderen van de massa. Paren en losse groepjes paren houden zich dan op nabij de toekomstige broedplaatsen. Hun gedrag maakt deze lokale broedvogels goed herkenbaar.

Nestbehandeling

Bij nestbehandeling worden eieren verwijderd, ingesmeerd met olie, geschud of doorgeprikt, waardoor het embryo niet kan overleven. Deze aanpak voorkomt dat de eieren uitkomen, terwijl de broedende gans het nest blijft bewaken tijdens de incubatieperiode en geen nieuw legsel start. Desondanks is deze methode veel minder effectief dan het verwijderen van volwassen broedvogels en/of -paren. In de praktijk komt een klein aantal eieren toch uit, ongeacht de nestbehandelingsmethoden of protocollen (Van der Jeugd et al., 2006).

Hoewel landelijke scenario's suggereren dat nestbehandeling geen invloed heeft op het aantal broedparen en minder effectief zou zijn, kan deze wel leiden tot een vermindering in het aantal ganzen dat niet tot de broedpopulatie behoort (Kleijn et al., 2011). Bovendien zorgt nestbehandeling ervoor dat ganzen langer op hun nestlocatie blijven, wat overlast in andere gebieden vermindert (Beaumont et al., 2018). Dit maakt waarom wij deze methode wel in het beheer opnemen.

3.4.3. Conclusie alternatievenafweging

Uit beschouwing van de alternatieven, zoals het inzetten van vergunningvrije middelen, wordt duidelijk dat deze onvoldoende werken om schade door grauwe gans te voorkomen. Direct afschot, afschot van koppelvormende ganzen en nestbehandeling blijken in combinatie een werkbare methode die bij juiste toepassing kan leiden tot het gewenste resultaat. Er bestaat zodoende geen andere bevredigende oplossing om hetzelfde doel te bereiken. Het beoogde beheer wordt noodzakelijk geacht om verdere schade door overzomerende grauwe gans te beperken.

3.5. Conclusie inhoudelijke ecologische overwegingen

Uit de voorgaande beschouwing blijkt dat er bij deze vergunningaanvraag sprake is van een geldig wettelijk belang, dat de staat van instandhouding van grauwe gans als gevolg van het beheer niet in het geding komt en dat er geen bevredigende alternatieven voorhanden zijn om het gewenste doel te bereiken. De vergunning kan zodoende worden verleend.

4. Aangewezen middelen

In de aanvraag wordt verzocht om middelen aan te wijzen voor uitvoering van de vergunning. Het gaat om de volgende middelen en/of toestemmingen:

- het geweer;
- honden, niet zijnde lange honden;
- elektronische lokmiddelen en lokvoer;
- slag-, snij en steekwapens.

In onderstaande paragrafen worden de middelen en verzoeken toegelicht.

4.1. Het geweer

Voor het uitvoeren van het populatiebeheer wordt het geweer aangewezen. In de aanvraag is tevens verzocht om toestemming om af te mogen wijken van bepaalde regels gesteld aan het gebruik van het geweer.

4.1.1. Locaties gebruik geweer

Er wordt verzocht om het geweer te mogen gebruiken buiten gronden zijnde jachtvelden als bedoeld in artikel 11.76 van het Bal, binnen de bebouwingscontour jacht of terreinen direct grenzend daaraan als bedoeld in artikel 11.83, eerste lid, onder b van het Bal en binnen de afpalingsring van een eendenkooi als bedoeld in artikel 11.83, eerste lid, onder c van het Bal.

De reden hiervoor is dat een groot deel van de agrariërs in Groningen percelen hebben die zich binnen de bebouwde kom bevinden. Ook zijn er agrariërs die door omstandigheden, zoals doorkruising van (water)wegen, natuurgebieden of treinsporen niet kunnen voldoen aan de minimale 40 ha oppervlakte eis van een jachtveld. Als gevolg is bestrijding met het geweer niet mogelijk. Schade op niet bejaagbare velden komt pas in aanmerking voor een tegemoetkoming wanneer een vergunning is aangevraagd. Met name kwetsbare teelten zoals broccoli, bloembollen en andere vollegrondsgroenten worden regelmatig op percelen geteeld die niet voldoen aan de 40 ha bejaagbaar veld regel (mondelinge toelichting LTO Noord). Het zijn vooral deze teelten die kwetsbaar zijn voor ganzenvraat waardoor de schade snel oploopt.

Met betrekking tot de afpalingsring van een eendenkooi is dat ten opzichte van het werkgebied van de Faunabeheereenheid Groningen maar een zeer beperkt gebied. Omdat dit een zeer beperkt gebied betreft zien wij geen reden om toestemming te verlenen om af te wijken van artikel 11.83, eerste lid onder c van het Bal. Wanneer dit in de praktijk toch nodig blijkt te zijn, kan voor die situatie afzonderlijk een maatwerkvoorschrift worden aangevraagd.

Gelet op bovenstaande achten wij het noodzakelijk voor effectief populatiebeheer om toestemming te verlenen om af te wijken van artikel 11.76, eerste lid en artikel 11.83, eerste lid, onder b van het Bal.

4.1.2. Geluiddemper op het geweer

Er wordt verzocht om als hulpmiddel op het geweer gebruik te mogen maken van een geluiddemper.

Een geluiddemper heeft meerdere gewenste effecten zoals het reduceren van het geluid dat vrijkomt bij het afschot, het verminderen van het geluid en daarmee verstoring van de omgeving en het afschot is effectiever omdat de terugslag beperkt wordt.

Bij een gebruik van een demper op het geweer blijft er een hoorbare knal maar neemt het geluid af met circa 20 - 25 decibel. Het gebruik van een demper kan daardoor geluidsoverlast, nabij bebouwde omgeving, en verstoring van fauna verminderen. Hierdoor wordt de onrust bij ganzen in het veld ook beperkt waardoor vluchtgedrag en stress minder voorkomt. Daarbij zorgt het gebruik van een demper op het geweer er ook voor dat het afschot voor fauna niet meer te herleiden is tot een bepaalde locatie. Hierdoor ontstaat minder snel een associatie tussen afschot en menselijke aanwezigheid. Beheer kan hierdoor efficiënter plaatsvinden.

Gelet op bovenstaande achten wij het acceptabel om toestemming te verlenen om af te wijken van artikel 11.79, vijfde lid van het Bal.

4.1.3. Voor zonsopgang en na zonsondergang

Er wordt verzocht om het geweer vanaf één uur voor zonsopgang en tot één uur na zonsondergang te gebruiken. Om schade effectief te voorkomen moet afschot onregelmatig en onvoorspelbaar plaatsvinden daar waar schade dreigt voor te komen. Dit is bij voorkeur vroeg in de ochtend of begin van de avond wanneer ganzen invliegen op landbouwpercelen. De mogelijkheid om minimaal één uur voor zonsopkomst en tot één uur na zonsondergang te schieten is hierbij cruciaal om het beheer effectief uit te kunnen voeren.

Gelet op bovenstaande achten wij het acceptabel om toestemming te verlenen om af te wijken van artikel 11.83, eerste lid, onder a van het Bal.

4.2. Honden

In de aanvraag is verzocht het middel hond, niet zijnde lange honden, aan te wijzen om grauwe ganzen te kunnen terugzoeken.

Het kan voorkomen dat een grauwe gans na afschot niet direct dood is. Afhankelijk van de afstanden en de aanwezige vegetatie kan het lastig zijn om de aangeschoten gans terug te vinden. Inzet van een hond is dan noodzakelijk om het dode of gewonde dier alsnog snel en zonder onnodige verstoring te vinden. In geval het een onverhoopt gewond dier is, is deze nazoek met juiste middelen (goede speurhond) van belang om een gewond dier zo snel mogelijk uit het lijden te kunnen verlossen en verder onnodig lijden te voorkomen.

Hierbij benadrukken wij dat het middel hond niet mag worden gebruikt om grauwe ganzen te doden, enkel om gewonde of gedode grauwe ganzen terug te zoeken.

4.3. Lokmiddelen

In de aanvraag wordt verzocht om lokvoer en elektronisch versterkte lokmiddelen aan te wijzen als middel.

Het gebruik van hulpmiddelen zoals lokganzen, lokvoer en akoestische middelen kan helpen om ganzen binnen schootsafstand te krijgen, wat niet alleen het aantal geschoten ganzen verhoogt, maar ook voorkomt dat ganzen slechts verwond raken (Noer et al., 2007; Huysentruyt et al., 2022; Jensen et al., 2016; Olsen & Afton, 2000). Het gebruik van elektronische oproepapparaten en lokganzen heeft bewezen effectief te zijn in het aantrekken van ganzen binnen schootsafstand, waardoor het aantal verwonde ganzen aanzienlijk wordt verminderd (Olsen & Afton, 2000; Jensen et al., 2016). Dit draagt bij aan de zorgplicht om onnodig lijden zoveel mogelijk te voorkomen. Gezien deze onderbouwing zien wij ook de noodzaak van de inzet van dit middel in.

4.4. Slag-, snij en steekwapens

Voor het doden van in nood verkerende en/of gewonde vogels worden, naast het geweer, de volgende middelen aangewezen:

- Slag-, snij- en steekwapens.

Gelet op artikel 8.74p van het Bkl zijn dit middelen en methoden welke reeds door de wetgever zijn aangewezen als geschikte middelen voor het vangen en doden van vogels.

De inzet van slag-, snij- of steekwapens is hierbij een noodmaatregel die enkel gebruikt dient te worden wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet gebruikt kan worden om in nood verkerende, gewonde ganzen te doden.

5. Conclusie

Met het verlenen van deze omgevingsvergunning wordt bijgedragen aan de doelstellingen uit het Groninger Ganzenakkoord om een duurzaam evenwicht tussen het behoud van ganzen en het beperken van schade aan landbouw te bereiken, zonder daarbij de gunstige staat van instandhouding van de grauwe gans in gevaar te brengen.

We verlenen een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor de handelingen:

Tabel 4. Eindoordeel Vergunningaanvraag flora- en fauna-activiteit

voor de volgende soort	voor artikel 11.37, lid a, b en c van het bal
Grauwe gans (<i>Anser anser</i>)	Toegekend

Daarnaast verlenen wij middels deze vergunning toestemming voor de volgende onderdelen ten aanzien van het gebruik van het geweer:

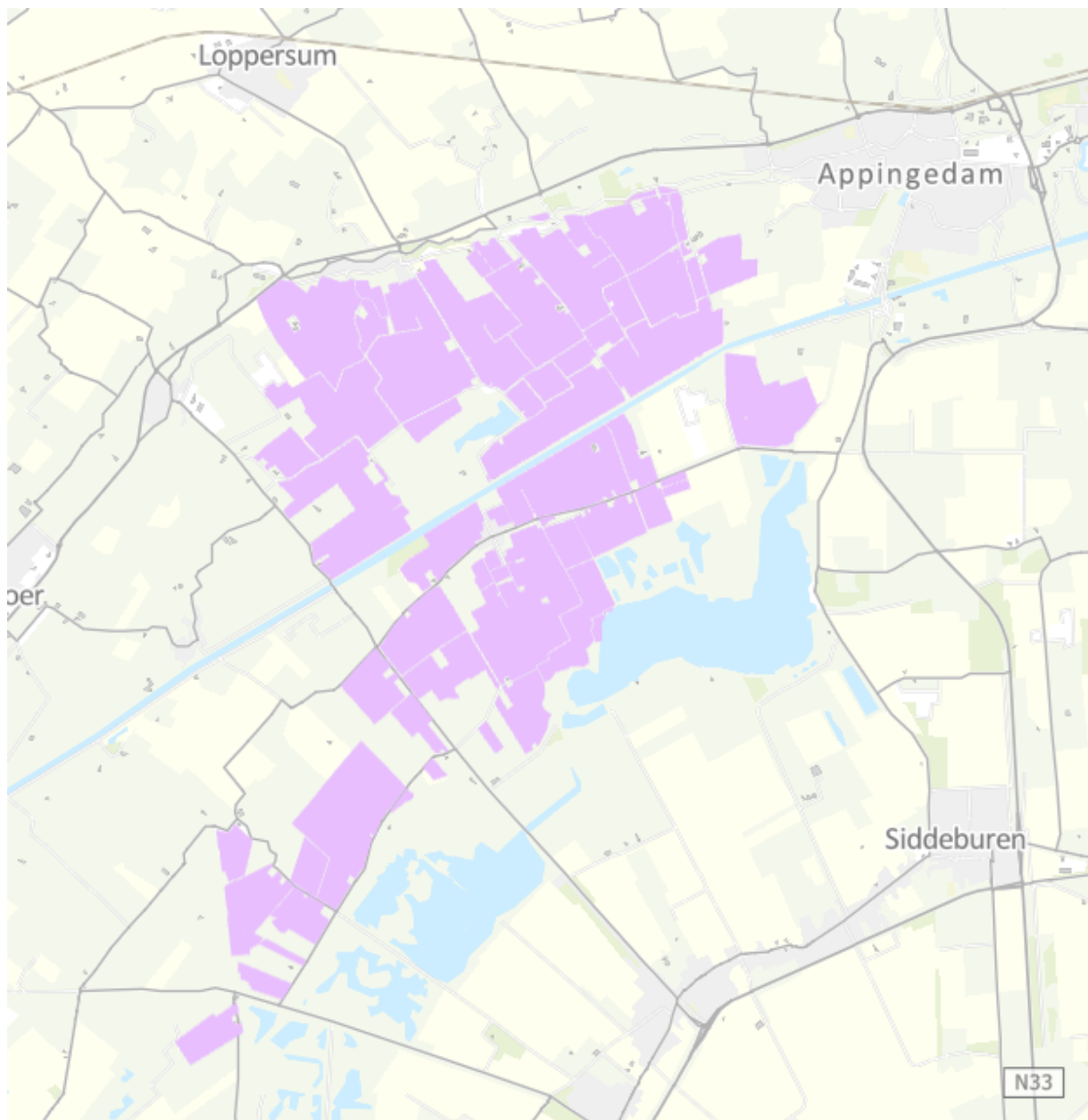
Artikel	Resultaat
11.76, lid 1 van het Bal Gebruik van het geweer op gronden niet zijnde jachtvelden	Toegekend
11.79, lid 5 van het Bal Gebruik van een demper op het geweer	Toegekend
11.83, lid 1, onder a van het Bal Gebruik van het geweer voor zonsopkomst en na zonsondergang	Toegekend
11.83, lid 1, onder b van het Bal Gebruik geweer binnen de bebouwde kom	Toegekend
11. 83, lid 1, onder c van het Bal Gebruik geweer binnen de afpalingsring van een eendenkooi	Geweigerd

Daarnaast wijzen wij ter uitvoering van de vergunning, op grond van artikel 8.74p van het Bkl, ten aanzien van grauwe gans de volgende middelen aan:

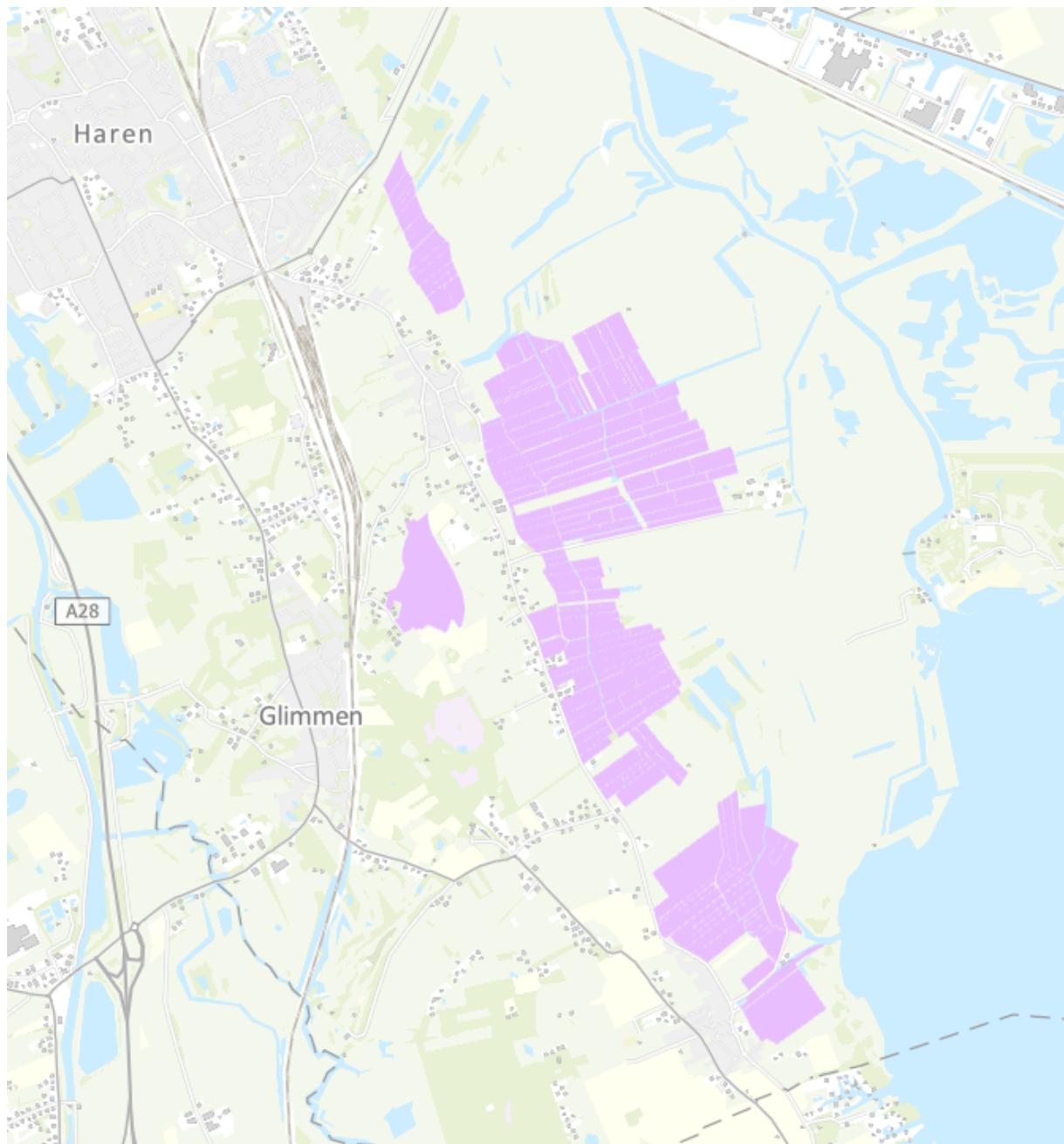
- het geweer;
- honden, niet zijnde lange honden;
- elektronische lokmiddelen en lokvoer;
- slag-, snij en steekwapens, alleen voor het doden van in nood verkerende gewonde vogels.

BIJLAGE I. Ganzenfoerageergebieden

Ganzenfoerageergebied Schildmeer januari 2025

Ganzenfoerageergebied Zuidlaardermeer januari 2025

Ganzenfoerageergebied Leekstermeer januari 2025

